

Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület

2836 Baj, Dózsa György u. 8
Email: szazvolgy@gmail.com
Honlap: www.szazvolgy.hu

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

SZÖVEGES KIEGÉSZÍTÉS

2025. évről

(A tagság a beszámolót a 2026.03.28.-án megtartott közgyűlésen elfogadta.)

I. Alapítás

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesületet 2008-ban alapította 21 magánszemély.

Rövidített elnevezése: SZVTE

Székhelye: 2836 Baj, Dózsa György u. 8

Bírósági végzés száma: Pk.60.015/2008/14

Bírósági végzés időpontja: 2008.11.04.

Nyilvántartási szám: 1698

Adószám: 18617601-1-11

Közhasznúsági fokozat: közhasznú

A bíróság a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV tv. (Ectv.) szerint is megerősítette az egyesület közhasznú besorolását a 2014.06.20-án jogerőre emelkedett Pk.60.015/2008/28. számú végzésével.

II. Tagság alakulása

Az egyesület 2025. évben **113 fő** tagdíjat fizető tagot számlál. A tagság formája szerint: Családi 79 fő, Egyéni 18 fő, Diák 10 fő, Nyugdíjas 5 fő, Tiszteletbeli tag pedig 1 fő.

III. Szervezet

Az egyesület legfőbb szerve a közgyűlés.

Ügyintéző-képviselői szerve az elnökség, amely 5 főből áll. Felügyelő szerve a felügyelő bizottság, amely 3 főből áll.

Az egyesület alkalmazottakat nem foglalkoztat. Az egyesület munkáját számos önkéntes segíti. Tárgyévben 245 fő önkéntes dolgozott a meghirdetett programjainkon, de ezen kívül még több lelkes ember segítette a munkánkat a tagokon kívül.

IV. Programok

Az SZVTE 2025-ben az alábbi tevékenységeket végezte:

1. Országos sasszinkron, 2025.január 16-19.

Felmért területek: Duna folyam Ács-Nyergesújfalu közötti szakasza, Öreg-tó, Ferencmajori-halastavak, Réti-tavak, Bánhidai-tó, Környei-tó, Császári-halastavak, Városi-tó, Asszony-tó, Grébicsi-tavak, Boldogasszony-tó, Igmándi-tavak, Ölbőpusztai-tavak valamint a megye összes ismert sas revírje.

Megfigyelt ragadozómadarak:

rétisas 45 pld. (28 adult, 17 immatúr),
parlagi sas 9 pld. (2 adult és 7 immatúr),
gatyásölyv 2 pld.,
egerészölyv 70 pld.,
karvaly 7 pld.,
héja 2 pld.,
kékes rétihéja 8 pld.,
kerecsensólyom 1 pld.,
vándorsólyom 3 pld.,
kis sólyom 3 pld.,
vörös vércse 8 pld.,
holló kb. 300 pld.,
nagy őrgébics 11 pld.

2. Erdei fülesbagoly nappalozóhelyek felmérése, 2025.1.25.

Az erdei fülesbagoly telelőállományának országos felmérése zajlott a január 25-ei hétvégén, amely alkalmával Komárom-Esztergom vármegyében felmértük az általunk ismert nappalozó helyeket. 26 települést jártunk be, amelyek közül 21-ben sikerült erdei fülesbaglyokat találnunk. A legtöbb madarat a tavalyi évhez hasonlóan idén is Bábolnán számoltuk, egyszerre 90 bagoly tartózkodott az örökzöldeken. A legkisebb egyedszám Tatabányán és Naszályon volt, ahol 2-2 példányt észleltünk. Több helyszínen is hiába kerestük a telelő baglyokat. Dad, Vérteskethely, Környe, Oroszlány és Süttő területén korábban ismert telelőhelyről elköltöztek a madarak és sajnos nem találtuk meg az új helyüket. Összesen 409 példány erdei fülesbaglyot regisztráltunk.

Erdei fülesbagoly telelőhelyek/példány:

Bábolna 90,
Tárkány 49,
Nyergesújfalu 33,
Kisigmánd 31,
Mocsa 25,
Komárom 23,
Almásfüzitő 20,
Kisbér 20,
Császár 17,
Tata 15,
Réde 14,
Ács 12,
Nagyigmánd 12,
Kömlőd 11,
Tát 9,

Bársonyos 9,
Hánta 6,
Ete 5,
Szákszend 4,
Naszály 2,
Tatabánya 2,
Dad 0,
Vérteskethely 0,
Környe 0,
Süttö 0,
Oroszlány 0

3. Békamentés

2009-től működő tevékenység. 2025-ben 2 helyszínen kellett megszerveznünk kétéltűmentésünket. Összesen 4129 kétéltűt szállítottunk át a közúton a szaporodóhelyre. 3904 példány barna varangy és 222 példány erdei béka jutott el biztonságban a malomvölgyi kisvízbe.

4. Fecske Nap

Első alkalommal tartottunk Komárom Város Önkormányzatával, a Komáromi Kulturális Nonprofit Kft.-vel közösen Fecske Napot Komárom városában 2025. március 27-én. A rendezvény célja volt felhívni a figyelmet a városban előforduló négy fecskefaj védelmére, megőrzésére. 3. és 4. osztályos gyerekek kaptak meghívást, így a négy helyi általános iskolából 130 gyermek érkezett a rendezvényre. Szecsődi György tagtársunk tartotta meg a fecskék életmódjáról, védelméről szóló prezentációt, melyet követően a gyerekek megszerzett ismereteit egy fecsketesztel vissza is ellenőriztük. A fecskék élelmének számító rovarokról, és általában a rovarok világáról hidrobiológus tartott interaktív előadást. Kézműves programok, műfecskeszkek készítés, rajzpályázat és természetfotó kiállítás is kísérte a Fecske Napot. A sikerre való tekintettel, a következő évben is folytatjuk a szervezést!

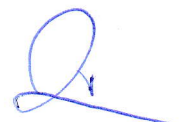
5. Naszály, Ferencmajori Madárvárta

A munka április 19. - november 15. intervallumban zajlott.
Főbb karbantartások, fejlesztések:

- út karbantartása,
- hidak, pallósor helyreállítása,
- festések

Újabb mérföldkőhöz érkezett a naszályi Ferencmajori Madárvárta!

- Hosszas tervezés után a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület 1%-os felajánlásaiból és mobil keretéből kiépítésre és a napokban beüzemelésre került a napelemes áramellátás rendszer.
- Amit táplálnak a napelemek:
 - mobilház teljeskörűen
 - foglalkoztató szaletli (Krüg-tető) világítása és elektromos kiállításai
 - kamra mozgásérzékelős világítása
- Ami még tervben van a tesztidőszak után:
 - gyűrűző szaletli (Bátky-tető) világítás
- Köszönjük elsősorban Vig Tibor munkáját. Tervezéstől a kivitelezésig végig vitte a projektet!

Tavaszi, nyári, őszi: 110 faj, 11540 pld.

A főbb események:

- Tavaszi átfogás (április 19. – május 25.)

2025 tavaszán április 19-től május 24-ig tartott a madárgyűrűzési tevékenység a naszályi Ferencmajori Madárvártán. Az intervallumba 4 CES (Állandó Ráfordítású Gyűrűzési program) nap esett, majd utána még az 5 CES nap. A 9 CES nappal együtt összesen 36 napon jelöltük a madarakat a területen. Ez idő alatt 47 faj 836 egyedére került gyűrű, plusz 336 visszafogásunk is volt. A 836 pld-ból 276-ot jelöltünk a CES keretein belül (9 alkalom). Érdekesebb fajok: sárgarigó, örvös galamb, zöld küllő, vörös vércse (pullus), nyári lúd. Az időjárás nem nehezítette a munkát. A madárgyűrűzés mellett a Madarak és Fák Napja programunk kiemelt napjai és csoportvezetései is zajlottak (449 érdeklődő).

- Fülemlék Éjszakája programok
- 5. Utánpótlás Tábor (július 13-19.)
- 35. Hopp Ferenc Madarásztábor (augusztus 1-31.)
- Európai Madármegfigyelő Nap
- CES program

Összesen megforduló látogatók száma az Ferencmajori Madárvártán: 1090 fő:

- Tavaszi átfogás, látogatószám (Madarak és Fák Napja nélkül): 232 fő
- Madarak és Fák Napja, látogatószám csak a 2 napon: 217 fő
- Utánpótlás Tábor: 35 fő
- Hopp Ferenc Madarásztábor: 165 fő
- Nyári látogatottság a Ferencmajori Madárvártán (táborok nélkül): 112 fő
- Őszi látogatottság a Ferencmajori Madárvártán (Madármegfigyelőnap nélkül): 274 fő
- Európai Madármegfigyelőnapok, látogatószám: 55 fő

6. Fülemlék Éjszakája – 2025. április 27.

A „Fülemlék Éjszakája” országos rendezvény sorozatba a mi csapatunk is becsatlakozott egy helyi túrával. A fülemlék tavaszi vonulásához alkalmazkodva több mint egy évtizede kerül meghirdetésre ez a programsorozat. Ennek keretében április második felétől május végéig országszerte számos helyszínen, többnyire településeken vagy ezek határában várják a madarászok a madarak iránt érdeklődőket, hogy rövid késő délutáni, kora esti séta keretében hallgassák a fülemlék koncertjét.

Hazánkban a lakott területek bokrosaiban is gyakorinak számít a világ egyik legszebb éneklő madara – a fülemlék. Ez a verébméretű, egyszínű barnás felsőtestű, vörös farkú madár nem csak kilométernyi távolságra is elhallatszó hangereje és énekének változatossága miatt híres, de az is különleges benne, hogy a hímek éjszaka is énekelnek.

Délutáni madárgyűrűzéssel és esti sétával egybekötött madármegfigyeléssel vártuk az érdeklődőket. Majd szürkületkor induló fülemlék koncert kezdésekor elsétáltunk a közeli ártéri bokros közelébe, ahol szakvezetéssel meghallgattuk az esti hangok kavalkádját. Közben a résztvevők egymástól kicsit eltávolodva kikapcsolódhattak. A program folyamán 27 fő látogatónk volt.

7. Madarak és Fák Napja

2025. május 12-én és 19-én időjárási havária nélkül, rendben lezajlott a naszályi Ferencmajori Madárvártán a Madarak és Fák Napja programsorozatunk 2 kiemelt napja. 2014 óta minden évben megszervezzük eseményünket, melynek során idén 6 oktatási intézmény diákjai látogattak meg bennünket, összesen 217-en. A szervezők a programokat,

 5

amely madárgyűrűzés, madármegfigyelés és játszóházas foglalkozások voltak, ingyen biztosították.

A programsorozatot a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, az SZVTE-vel és az MME vármegyei szervezetével közösen valósítottuk meg. Május és június folyamán eseti jelleggel, előre bejelentkezett csoportokat továbbra is fogadunk madárgyűrűzési bemutató megtekintésére.

8. Gólyavédelem

2025. évi tevékenységünk is három fő csoportba sorolható:

- védelmi beavatkozás az elektromos vezetékekre épült fészkeknél (a gólyafészekek tartószerkezetre helyezése)
- gólyagyűrűzés (GRS), a DINPI-vel együttműködésben
- megyei állományfelmérés

Gólyafészekek tartószerkezetre helyezése

Az E.ON közreműködésével 2018-tól már az összes fehér gólya fészek biztonságos fészektartó kosáron van elhelyezve. Így már csak az évente megjelenő új párok új fészkeinek a fészektartó kosárra történő helyezése ad évről-évre plusz feladatot. Szigetelési munkákról folyamatos az egyeztetés, hogy melyik fészek közeli oszlopokat szükséges madárbarát technológiával átalakítani.

Kecskéden egy új gólya-pár jelent meg. Ennek fészke került tartókosárra. Utána többször egyeztetünk az E.ON-nal a jövőbeni közös munkákról. Beszerzésre került 10 db gólyafészek tartó.

Megyei fehér gólya állományfelmérés

Július végén jártuk végig a megyei gólyafészkeket, hogy képet kapjunk a költségek eredményességéről.

Összesen 25 fészekben költöttek madaraink, ebből 63 fióka repült ki. Az eredmények:

- 0 fióka repült ki 5 fészekből,
- 1 fióka repült ki 1 fészekből,
- 2 fióka repült ki 3 fészekből,
- 3 fióka repült ki 9 fészekből,
- 4 fióka repült ki 6 fészekből,
- 5 fióka repült ki 1 fészekből,

Az eredményes költségek számából vetített fiókaátlag: 3,15 fióka/fészek, ami megyénkben a 20 éves átlag feletti értéket mutat, ugyanígy a 20 pár sikeres költés is 20 éves átlag felett van. Viszont a 25 lakott fészek száma csúcsnak számít az utóbbi 20 évben. Csupán csak 2006-ban és 2024-ben volt 24 pár a megyénkben. Az adatsoraink szerint lassan ugyan, de az utóbbi 10 évben erősödik a fehér gólyák állománya a vármegyénkben. Komárom-Esztergom vármegye a fokozottan védett fehér gólya szempontjából a legritkábban lakott területek közé számít Magyarországon, ezért is fontos a kevés, de stabil gólyapárok biztonságos fészkelésének elősegítése.

9. Gólya Road Show

Június 20-21-én került sor a 27. Gólya Road Show-ra Komárom-Esztergom vármegye területén az alábbi eredménnyel.

- 17 helyszín
- körülbelül 660 látogató
- 44 gyűrűzött fióka,

2 db 0 fiókás (Tárkány, Mocsai), 1 db 1 fiókás (Súr), 1 db 2 fiókás (Bakonyszombathely), 7 db 3 fiókás (Ács, Réde, Kömlőd, Környe, Tata, Grébicpuszta, Szőny), 5 db 4 fiókás (Nagyigmánd, Császárs, Bokod, Kecskéd, Naszály), 1 db 5 fiókás (Bana), Tata TV, Komáromi TV, Kisalföld, Kemma, Komáromi podcast és városmarketing híradása. A tárkányi fészkek üres volt, pedig korábban lehetett fiókákat látni. A mocsai fészkekben 1 frissen elpusztult fióka volt. Szőnyi fészkekénél 1 héttel ezelőtt kiesett 1 fióka, amelyet azonnal visszahelyeztük a fészkekbe. Mostani ellenőrzéskor jól nézett ki. Több fészkekből került elő szemét és bálamadzag, melyek szerencsére még nem okoztak sérülést a fiókáknak. Eltávolításra kerültek! Banán és Naszályon voltak a legnagyobbak a fiókák és Környén a legkisebbek. Jónak mondható az idei évi költési siker. Viszont érdekes, hogy nagy különbségek vannak a fiókák között (1-7 hetesek). A vonulásonál is lehetett tapasztalni a szétcsúszást. A hétköznapra eső gólya gyűrűzésre sok helyre kijöttek az óvodások, így idén volt a legtöbb látogató a programon. Nagyigmándon kb. 80 fő érdeklődő volt, az egész óvoda kivonult. A program az EON Zrt. támogatásával valósult meg!

10. Gyurgyalag és partifecske védelem

Minden évben partnereinkkel közösen igyekszünk otthont teremteni a partifecskék számára. Idén sem feledkeztünk meg róluk. Aktív beavatkozásokkal vártuk, várjuk a partifecskéket költőterületükre, a Duna-völgyébe.

Gépekkel, megfelelő helyen, egyeztetve a tulajdonosokkal, támogatókkal és gépkezelőkkel kisebb, nagyobb partfalakat alakítunk ki a madarak sikeres költésének megsegítéséhez. 2025-ben Ács, Komárom, Látatlan és Dorog külterületén végeztünk beavatkozásokat. Több, mint 2000 négyzetméter függőleges felület várja a madarak érkezését.

A munkában partnerünk volt a Hartmann Kft., a Mylan-Viatris Kft, Látatlan és Dorog Város Önkormányzata

11. Ragadozómadár-védelem

- Ragadozómadár etetés 2025-ben nem volt.
- Műfészkek kihelyezése és karbantartása: 8 db zárt sólyom műfészkek (Life láda) került kihelyezésre az EON támogatásával 2025-ben. Az összes nagyfeszültségű oszlopra kihelyezett műfészkek száma: 109 db
- Vándorsólyom fészkekörzés: március-április-május hónapban 23 önkéntes segítségével működött.
- Védelmi munkák során ellenőrzött párok száma: 12 pár rétisas, 3 pár parlagi sas, 21 pár vándorsólyom, 8 pár darázsólyv, 10 pár uhu, 6 pár fekete gólya
- Az év eseménye egy újabb síkvidéki parlagi sas pár megjelenése volt Komárom-Esztergom vármegyében.
- A Gerecse-hegység területén 35 db uráli és macskabagoly láda van kihelyezve odúban fészkelő bagolyfajok költésének megsegítésére.
- 2025-ben 18 ládában volt macskabagoly költés. Sajnos az uráli bagoly még kerüli a Gerecsét. 1 ládát kell cserélni, 2 ládát kellett reparálni az év folyamán.
- A macskabagolyok foglaltsága az átlagosnál alacsonyabb volt, de a tavalyinál sokkal magasabb.

Fészkelések nagyfeszültségű hálózaton, 2025

2025. évi mesterséges fészkek ellenőrzése Komárom-Esztergom vármegyében az EON Hungária Zrt. és MAVÍR Zrt. nagyfeszültségű hálózaton.

Összesen 98 db

Üres: 20 db

Használt: 78 db

- 10 pár vándorsólyom
- 40 pár vörös vércse
- 28 pár holló

EON Zrt. hálózat

Összesen: 67 db

Üres: 16 db

Használt: 51 db

- 3 pár vándorsólyom
- 29 pár vörös vércse
- 19 pár holló

MAVÍR ZRt. hálózat

Összesen: 31 db

Üres: 4 db

Használt: 27 db

- 7 pár vándorsólyom
- 11 pár vörös vércse
- 9 pár holló

2024-ben kihelyezett vagy lecserélt mesterséges fészekládák: 8 db

Új, tervezett kihelyezés, csere 2025-ben: 8 db

Köszönjük támogatóink az EON Hungária Zrt., a MAVÍR Zrt. és az Audi Hungária Zrt. partnerségét!

12. V. Naszályi Madarász Utánpótlás Tábor, 2025. július 13. –19.

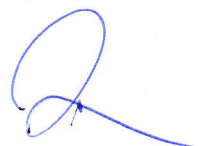
A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom megyei Helyi Csoportja és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület közös szervezésében ötödik alkalommal került megrendezésre a Naszályi Madarász Utánpótlás Tábor a Ferencmajori Madárvártán.

A tábor fő célja a megyei fiatalok szemléletformálása, természetvédő utánpótlás kinevelése, és közösség építése. Emellett a már meglévő fiatalok számára is tanulási lehetőséget nyújt, hogy hogyan lehet lebonyolítani egy ilyen eseményt.

Az idei évben is a komáromi Madarak és Fák Napja verseny győztesei a tábori részvételt nyerték díjként, a komáromi és mocsai önkormányzatok jóvoltából.

A napi program minden reggel madárgyűrűzés volt, egy reggel MMM felmérést végeztünk a halastavakon a Turdus applikáció segítségével.

A tábor során különböző szakmai programokkal színesítettük a délutánokat. Kedd délután Csonka Péter tájegységvezető tartott nyitott beszélgetést, ahol a résztvevők megismerkedhettek egy természetvédelmi őr munkájával, valamint többek között mesélt a legérdekesebb és legszebb élményeiről. Este Imre Kornél (MME Emlősvédelmi Szakosztály) vezetésével ismerkedtek meg a gyerekek a denevérekkel. Szerda reggel Szabó Máté természetvédelmi őr vezette a gyűrűzést, majd délután Nyáry Zsigmond (MME Lepkevédelmi Szakosztály) vezetésével a nappali lepkék megfigyelése lett volna a program, amit sajnos az eső elmosott, helyette kerekasztal beszélgetést tartott a lepkék szerepéről az ökoszisztémában és az inváziós fajokról. Csütörtök délután a Fényes Tanösvényen való séta folyamán, valamint utána a táborban Jandó Benedek mesélt a környéken található halfajokról, Wenner Bálint és Bancsik Barnabás (MME Kételtű- és Hüllővédelmi Szakosztály) pedig a hüllő és kételtűfaunát mutatta be. A pénteki nap megrendezésre került a megszokott vetélkedő, ahol a résztvevők csapatokban mérhették össze tudásukat a madárfajismeret, természetvédelmi jog és madárgyűrűzési etika terén. Kreatív feladatként egy természetvédelmi plakátot kellett tervezniük. Szombat reggel kiköltözés előtt még egy

QuizBird vetélkedőt is rendeztünk, ahol a legsikeresebb induló 38 fajt ismert fel a 40 képből. Minden estét tábortűzzel zártunk.

A Ferencmajori Madárvárta jól kiépített infrastruktúrája segítette a napi munkát. Az elmúlt években fenntartott hálóállásokra alapoztunk a madárgyűrűzési tevékenységet. Az étkeztetést Naszály falu közértjeiből, illetve vendégfogadójából oldottuk meg. A fürdést lajtából, a Fényes-pataokban, illetve a község sporttelepén oldottuk meg.

13. XXXV. Hopp Ferenc Madarásztábor, 2025. július 13. – augusztus 31.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom megyei Csoportja, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület harmincötödik alkalommal rendezte meg a Hopp Ferenc Madarásztábort a naszályi Ferencmajori-halastavak területén 7 hetes időszakban, 2025. július 13. és augusztus 31. között.

A madarásztábor fő célja a madárvonulás kutatás, gyakorlati madár- és természetvédelmi munka mellett a megyei fiatalok szemléletformálása, természetvédő utánpótlás kinevelése, és természetvédő közösség építése. Idén 165 fő kapcsolódott be a tábori életbe.

A korábbi évekhez hasonlóan a jól kiépített Ferencmajori Madárvárta infrastruktúrája segítette a napi munkát. Összesen 21 db 12 méteres, valamint 2 db speciális (9, illetve 12 méter magas) hálókkal dolgoztunk. Ezek a fix hálóállások egészen november közepéig működnek majd. Közeli parlag területen 5 db 12 méteres hálórendszert építettünk fürjek és lappantyúk befogására, továbbá alkalmasszerűen kockaháló került kihelyezésre ragadozó madarak „elejtésére”. Vízimadarak befogását 6 db háló segítette iszapfelületeken felállítva. A 7 hétig tartó szakmai munkának köszönhetően 86 madárfaj, összesen 5129 egyedére került gyűrű. Mind a faj és egyedszám területén az utóbbi 6 év legjobb táborát tudjuk magunk mögött. Április elejétől csapadékban szegény, aszályos volt az év, mely a nádasban fészkelő madárfajok költési sikerére kihatott. A kevés táplálék miatt a madarak szaporodási sikerére alacsony volt.

Az időjárás szinte végig meleg volt, erős lehűlés, heves viharok nem voltak. 2 megfrissítő visszahűlés és 3 eső tarkította a tábori időszakot.

A tartós aszály miatt a nádas hálónk mögötti 11-es tó vízállása folyamatosan csökkent július végétől, így iszapszigeteken vízimadarakra tudtunk elhelyezni hálókat. A gyűrűző asztalnál így szinte folyamatosan, 24 órában zajlott a munka.

A nádas élőhelyhez kötődő fajok egyedszáma tovább csökkent. A jelölt madárfajok között egyaránt találkozhattunk megszokott, valamint a Madárvártán ritkábban látható fajokkal is. A vonulás következtében éjszakázásra beszálló fecske fajok közül szép számmal tudtunk gyűrűzni, így ennek köszönhetően a füstű fecske (*Hirundo sp.*) volt a leggyakoribb a maga 1660 egyedszámával. Ezen kívül a különböző poszáta fajok (*Sylvia sp.*) és nádiposzáta fajok (*Acrocephalus sp.*) jelenléte volt meghatározó. A fülemülesítke, a kékbegy, a haris, a lappantyú, a nyaktekercs, a kis vízcicsibe, a 8 példány füleskuvik, a kabasólyom... A Ferencmajori-halastavak 11-es tavában elhelyezett partimadaras hálók eredményesora: küszvágócsér, kormos szerkő, fehérszárnyú szerkő, erdei cankó, réti cankó, szürke cankó, füstös cankó, piros lábú cankó, billegetőcankó, pajzsoscankó, havasi partfutó, sarlós partfutó, kis lile, partilile, sárszalonna. Megszámíthatatlan varázslatos pillanatot okozott a táborlakóknak!

A tábori időszak során 8 külföldi (7 szlovák, 1 cseh) madarat fogtunk vissza. A tábor faja a füleskuvik lett.

Az étkeztetést Naszály falu közértjeiből, illetve vendégfogadójából, a fürdést pedig lajtából, a Fényes-pataokban, illetve a község sporttelepén oldottuk meg.

Fejlesztések a Madárvártán

2025. júniusában teljeskörű karbantartást, felújítást tartottunk önkéntes munka keretén belül. Elvégeztük a padok, asztalok, épületek festését, tereplépcsők és utak felújítását többek között.

2025. július végén újabb mérföldkőhöz érkezett a naszályi Ferencmajori Madárvárta!

Hosszas tervezés után a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület 1%-os felajánlásaiból és mobil keretéből kiépítésre és a napokban beüzemelésre került a napelemes áramellátás rendszere.

Amit táplálnak a napelemek:

- mobilház
- foglalkoztató szaletli (Krúg-tető) világítása és elektromos kiállásai
- kamra mozgásérzékelős világítása
- gyűrűző szaletli (Bátty-tető) világítás

Köszönjük mindenkinek, aki segített, Vig Tibort kiemelve, aki a tervezéstől kezdve szakmailag szervezte a kivitelezést!

A gyűrzés eredménye: 5129 példány (86 faj):

Kis vöcsök 2 példány

Törpegém 8
Bütykös hattyú 67
Vízityúk 1
Guvat 1
Kis vízicsibe 1
Haris 1
Fűrj 170
Kabasólyom 1
Egerészölyv 1
Füleskuvik 8
Küszvágócsér 4
Kormos szerkő 3
Fehérszárnyú szerkő 1
Erdei cankó 2
Réti cankó 35
Szürke cankó 4
Füstös cankó 2
Piroslábú cankó 1
Billegetőcankó 8
Pajzsoscankó 9
Havasi partfutó 5
Sarlós partfutó 3
Kis lile 5
Partilile 3
Sárszalónka 15
Jégmadár 74
Lappantyú 1
Gyurgyalag 41
Nagy fakopáncs 10
Közép fakopáncs 2
Kis fakopáncs 2
Zöld küllő 5
Fekete harkály 1
Nyaktekercs 3
Molnárfecske 1
Partifecske 88
Füsti fecske 1660
Barázdabillegető 2
Vörösbegy 8
Fülemüle 51
Nagy fülemüle 2
Kékbegy 3
Házi rozsdafarkú 4

Cigánycsuk 4
Énekes rigó 23
Fekete rigó 40
Kerti poszáta 72
Barátposzáta 649
Kis poszáta 15
Mezei poszáta 20
Karvalyposzáta 3
Foltos nádiposzáta 673
Fülemülesitke 3
Réti tücsökmadár 1
Berki tücsökmadár 2
Nádi tücsökmadár 25
Cserregő
nádiposzáta 694
Énekes nádiposzáta 86
Nádirigó 101
Kerti geze 9
Fitiszfüzike 4
Sisegő füzike 46
Csilpcsalpfüzike 3
Szürke légykapó 20
Kormos légykapó 19
Örvös légykapó 6
Széncinege 25
Kék cinege 19
Barátcinege 3
Ózapo 10
Barkóscinege 11
Függőcinege 18
Csuszka 3
Rövidkarmú fakusz 3
Tövisszúró gébics 26
Seregély 89
Szajkó 10
Szarka 1
Sárgarigó 8
Házi veréb 3
Mezei veréb 8
Tengelic 5
Zöldike 1
Erdei pinty 5
Nádi sármány 43

14. Európai Madármegfigyelő Napok – 2025. október 04.

Ezt a programot a madártani szervezetek világszövetsége, a BirdLife International indította útjára 1992-ben, azóta minden évben több tucat ország több 10 ezer madár- és természetkedvelője vesz részt rajta. Magyarországon is már több mint 2 évtizede várják a madarászok október első hétvégéjén a természetbe a hasonló érdeklődésű természetkedvelőket. E nap alkalmával megyei programunkat az MME Komárom-Esztergom vármegyei Csoportjával és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal közösen szerveztük.

Tematikus programmal látjuk vendégül az érdeklődőket a naszályi Ferencmajori-halastavakon és a Ferencmajori Madárvártán. A folyamatos madárgyűrűzés, terepmadarászat és standolás köti le a látogatókat. Idén változatos récecsapatokat nézhettünk meg a tavakon illetve sok énekesmadarat sikerült fognunk ezen a jeles napon, így az érdeklődők jó néhány madárfaj egyedét megfigyelhették testközelből. És előadást halhattak sokféle madárfaj ökológiájáról, érdekességeiről.

A nap folyamán szép időben 53 fő látogatónk volt. A programról beszámolt több helyi média oldal és a közösségi oldalakon is megjelent.

15. XXV. Tatai Vadlúd Sokadalom, 2025. november 29.

Legyen a „tataiság” része az egyedülálló vadlúd mozgalom!

A jubileumi huszonötödik volt a legjobb!

- ✓ A jubileumi esemény és a Ramsari Városok konferencia szervezése már 2024. áprilisban kezdetét vette
- ✓ Rekordszámú, 18.000 vendég a Tatai Vadlúd Sokadalomban
- ✓ Tata a Ramsari Városok 4. Kerekasztal-konferenciának vendéglátója volt november 27-29. között. A résztvevők a konferencia terepi programjaként látogattak ki a Vadlúd Sokadalomba
- ✓ 15 ország 25 Ramsari városából, közel 200 személy érkezett hozzánk!
- ✓ Hajnalban 25.000 vadlúd húzott ki látványosan
- ✓ Akik az eseményt létrehozták: három szervezet, 226 segítő - önkéntes alapon szerveződő, ám profi szervező csapat
- ✓ Megújítottuk a Tatai Vadlúd Sokadalom arculati elemeit
- ✓ A honlap és az az összes szakmai felület magyar-angol nyelven jelent meg
- ✓ Az előadásokat egész nap szinkron tolmácsoltuk és streameltük
- ✓ Lúd FM rádióműsort sugároztunk 7-17 óra között analóg és streamelt módon, többes hallgatóságnak!
- ✓ Közösségimédia-felületeken kiemelt megjelenés: online tartalmak, élő közvetítések, kisfilmek, folyamatosan üzemelő webkamerák
- ✓ 10 Nemzeti Park Igazgatóság és 2 Natúrpark önálló rendezvénysátorban volt jelen
- ✓ További 21 szakmai kiállító, változatos, minden korosztályt megszólító programok, adventi vásár tette a látogatóknak még emlékezetesebbé a rendezvényt
- ✓ Látványos bemutatók, színvonalas előadások, érdekes beszélgetések, szakvezetési túrák jellemezték a napot
- ✓ A jubileumi alkalomból köszöntöttük partnereinket és támogatóinkat. Máté Bence előadás Tatán!
- ✓ Esténként teltházas előadások zajlottak a Malom és Kacsza Bistró Kávézó és Rendezvényházban
- ✓ A 12 órás madarászversenyen 16 csapat vett részt és 119 fajt figyeltek meg.

Rekordszámú madárfajjal nyert a győztes: 103 faj!

- ✓ Nyelveket beszélő „hostess” csapat segítette külföldi vendégeinket
- ✓ Több mint 70 támogató, partner segítette munkánkat
- ✓ Hazai viszonylatban példátlan összefogás jött létre a rendezvény érdekében!

továbbá

- ✓ Vadlúd megfigyelő túráinkon a rendezvény előtt és után, közel 250 érdeklődő vett részt. A Vadlúd Sokadalom támogatói számára 9 csoportos túra, eddig 118 fő részvételével

2025-ben mintegy 18.000 érdeklődővel találkozhattunk az Öreg-tó partján!

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom Vármegyei Helyi Csoportja és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2025. november utolsó szombatján, 25. alkalommal várta az érdeklődőket a Tatai Öreg-tó partján, a jubileumi Tatai Vadlúd Sokadalomban.

Főtámogatónkkal, az Agrárminisztériummal, továbbá arany, ezüst és bronz fokozatú támogatóinkkal és partnereinkkel változatos és magas szakmai színvonalú programokkal készültünk a tóparton. Látogatóink betekintést nyerhettek a madár- és természetvédelem hazai és nemzetközi aktuális céljaiba, programjaiba, eredményeibe, megismerkedhettek Ramsari Városokkal és azok munkájával, illetve megtekinthették a Tatai Öreg-tó természeti értékeit és madártani látványosságát.

A jubileumi rendezvény jelentős nemzetközi kitekintést is kapott, mivel Tata Városa rendezte a **Ramsari Városok 4. Kerekasztal találkozóját** november 27-29. között. Az esemény résztvevői a konferencia terepi programjaként látogattak ki a 25. Tatai Vadlúd Sokadalomba. A jubileum és a nemzetközi konferencia miatt is számos újítással készültünk.

Külföldi vendégeinknek a rendezvényen a tájékozódásban nyelveket beszélő „hostess” csapatunk segített. A három nagyméretű rendezvénysátrunkban ugyancsak szolgálatot teljesített több, nyelveket beszélő önkéntesünk, hogy az érdeklődő külföldiek követni tudják az információgazdag programokat.

Angol nyelvű szakmai előadások hangoztak el a hozzánk érkező Ramsari Városok képviselőitől. Szinkrontolmácsolást biztosítottunk 9-16 óra között az „Előadások” sátorban. Az összes előadást streameltük. Minden szakmai felületünket két nyelven elérhetővé tettük. **Lúd FM rádiót** szerveztünk 7-17 óra között, amely analóg és streamelt formában is hallgatható volt.

A tóparton nagyméretű ledfalon egész nap tartalmakat osztottunk meg, illetve az Előadások sátorban zajló, kiemelt érdeklődésre számot tartó előadásokat is kivetítettük ide, így itt is nézhették, hallhatták azokat az érdeklődők.

2025. november 28-án, péntek este 18⁰⁰ órától a teljesen megtelt Malom és Kacsá Bisztró Kávézó és Rendezvényház rendezvénytermében ismertettük a 12 órás madarászverseny területi lehatárolását és szabályzatát. Az estét Lóki Csaba természetfotós **Az én vadvilágom!** A természetfotózás kulisszatitkai előadása nyitotta, ezt követően a vízmegtartás helyzetéről és törekvéseiről, majd az este végén Szaúd-Arábia elszigetelt vadvilágáról hallhattunk előadásokat.

November 29-én szombaton, hajnalban a tavon jelentős egyedszámú, 25.000 vízen pihenő vadlúd látványa fogadta a kirepülés megfigyelésére készülő természetszerető érdeklődőket. A tömegben nyolc lúdfaj példányai voltak jelen: legnagyobb számban a nagy lilik volt megfigyelhető, de a szakemberek felfedeztek nyári ludat, tundraludat, kis liliket, vörösnakú ludat, apácaludat, bütykös és vörös ásóludat is.

A madártömeg egy része napközben visszatért a tómederbe, így a ritka fajokat a látogatók jelentős része is láthatta.

A 25. eseményt Michl József, Tata Város polgármestere, dr. Halmos Gergő a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület ügyvezető igazgatója, Selmeczi-Kovács Ádám, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója és Jay Aldous a Ramsari Egyezmény főtítkárhelyettese nyitotta meg.

A kültéri programokat november végének megfelelő késő őszi, tél eleji időjárásban élvezhették a jelenlévők. Szélcsendes, kellemesen hűvös, 5-6 fokos hőmérséklet, változóan felhős égbolttal, mely naplementére felszakadozott, így a rekordszámú érdeklődő ideális

körülmények között várhatta a behúzást, a ludak hazaérkezését.

A vadludak még a sötét beállta előtt visszatértek pihenni a tómederbe. Ludak, sirályok, varjak hosszú percekig kavargtak a tómeder felett - felejthetetlen látványt és hanghatást nyújtva az érdeklődőknek! Naplementére ideális feltételeket teremtett a természet: a tatai Öreg-tó partján közel 15.000 ember figyelte a ludak hazaérkezését.

A természethez közeli termékeket kínáló adventi vásár mellett a tóparton napközben 21 szakmai kiállítónk standja várta az érdeklődőket a számos érdekes program, izgalmas előadás, látványos bemutató mellett. Az önálló, nagy „Nemzeti Parkok” rendezvénysátorban a 10 hazai Nemzeti Park Igazgatóság és 2 Natúrpark szakmai programokkal és játékos foglalkozásokkal ismertette meg a látogatókkal a természeti értékeket, programokat és eredményeket.

A „Játszóház” rendezvénysátorban természetismereti, készségfejlesztő játékok és kézműves foglalkozások működtek folyamatos teltházzal. Új programelemként a gyermekek Lego mozaikfalat építhettek, amely Máté Bence fotóját jelenítette meg a nap végén.

Az „Előadások” rendezvénysátorban vetített képes ismeretterjesztő programok és pódiumbeszélgetések várták az érdeklődőket. Betekintés kaphattunk a Ramsari Egyezmény történelmébe és helyzetébe a világon, majd a Ramsari Városok előadásaira került sor az alábbiak szerint. Tavak, rizsföldek és hattyúk – A NIIGATA Ramsari Város márkanév – Niigata, Japán; A genfi kanton vizes élőhelyeinek és vízkészleteinek kezelése – Genf, Svájc; Ramsari területek megőrzése Tunéziában; Vizes élőhelyek megőrzése Mechelen városában Life projekt keretén belül – Mechelen, Belgium; Új paradigmák a városgazdálkodásban a fenntartható fejlődés érdekében – Varzaneh, Irán; A vizes élőhelyek megőrzésére irányuló intézkedések fontossága a CBD COP17 globális biodiverzitási helyzettölczésében a CitiesWithNature programon keresztül – ICLEI; Irán vizes élőhelyei és értékei – Irán. Ezt követően Schmidt András előadásában a hazai Ramsari területek ismertetését láthatták a megjelentek. Kókay Szabolcs természetfestő negyed évszázados munkásságát mutatta be, majd a természetfestés háttérét jelentő terepi adatgyűjtéseiből, munkáiból inspirálódhattak az érdeklődők. Ezt követően Csonka Péter, a Tatai Vadlúd Sokadalom főszerzője előadásában bemutatta a rendezvény egyediségét, célját és természetvédelmi jelentőségét. A BIRDO Az év madárfotósa 2025 fotópályázat nyertes képeinek és alkotóinak bemutatására is sor került a délután folyamán. A pályázatot negyedik alkalommal hirdették meg. A Tatai Vadlúd Sokadalom napján az érdeklődők megismerhették az egyes kategóriák helyezettjeit, nyerteseit.

A nap végén, hosszas előkészítés után, a jubileumi Tatai Vadlúd Sokadalomban újra magunk között üdvözölhattuk Máté Bence világhírű természetfotós barátunkat. Előadása az „Élőhelyek létrehozása a kertekben” címet viselte, de pár fotós kulisszatitkot is megosztott a hallgatósággal. Az érdeklődés hatalmas volt. A rendezvénysátorban egy tüt nem lehetett leejteni.

A madármegfigyelő toronynál tartott programokon a látogatók folyamatosan távcsöves madármegfigyelésen vehettek részt, élő állatos bemutatókat nézhettek, emellett pedig folyamatos volt a természetvédelmi tanácsadás. A **madárgyűrzés** most is az egyik legkedveltebb foglalkozásnak bizonyult.

A reggel 7⁰⁰ órától 14³⁰-ig tartó gyűrzés során 70 madarat gyűrztek kollégáink és 4 példány korábban jelölt egyedek fogtak vissza. Testközelből lehetett látni színcinegét, kék cinegét, barátcinegét, csuszkát, szajkót és nagy fakopáncsot. A kézben tartott madarakat az érdeklődők fotózhatták, meg is simogathatták. A gyűrzésről, a madarak vonulásáról, vagy éppen az adott madárfajról szóló tájékoztatók pedig az ismeretterjesztést szolgálták.

A fontosabb vadlúd éjszakázóhelyeket göröcső alá vevő körkapcsolásunk alatt bejártuk az országot, így megtudtuk, hogy november 29-én 230.000 vadlúd tartózkodott hazánkban. Rendkívül népszerűek a rendezvény ideje alatt vezetett **terepi madármegfigyelő túráink** is, melyek reggel és délután is indultak több tematikában magyar és angol nyelven: Hogyan madarásszunk, mit használunk? Madármegfigyelő séták kezdő és haladó madarásszoknak az MME Ifjúsági Tagozattal. Az MME Harkályvédelmi Szakosztályának harkálymegfigyelő és -ismereti sétája az Öreg-tó tófarki területén. Helytörténeti séta az Öreg-tó partján, illetve a város ikonikus és kevésbé ismert területeire irányítva. A túrákon közel 450 túratárs vett részt.

Napközben is akadt látnivaló a tómederben és felette: több alkalommal rétisas vadászott a vadludakra. A ludak kisebb-nagyobb csapatai is meglátogatták a vízfelületet fürdeni, inni,

pihenni. A teleszkópbokrokban tevékenykedő madarászaink többek között találtak vörösnyakú ludakat, apácaludat, tundraludat, vörös ásóludat, heringsirályt, kis bukót és különböző récefajokat, amelyeket meg is lehetett tekinteni a nagy nagyítású optikai eszközökön keresztül.

2017 óta online, **24 órás webkamerát üzemeltetünk a tómederben** és a Fellner Jakab-kilátóban. A kamerák képei elérhetőek a www.vadludsokadalom.hu oldalon.

Este a Malom és Kacska jelentette a találkozóponthoz a terepmadarászoknak. Kókay Szabolcs természetfestő negyed évszázados munkásságát és Tűzföld madárvilágát mutatta be. Ezt követően a fokozottan védett farkas hazánkban történő átmozgásáról, illetve Peru élővilágáról hallhattunk beszámolót. Az előadások közé beékelődve került sor a madarászverseny eredményhirdetésére.

A tatai Peron Music Clubban 21 órától a **30Y** rockegyüttes, a természetvédelem nagykövetei adtak koncertet. **Az együttes és a Tatai Vadlúd Sokadalom egyaránt 25 éves!**

Jubileumi köszöntés

Jubileum nem telhet el emlékezés, számvetés és köszönetnyilvánítás nélkül.

A rendezvény önkéntes alapon működik, a szervezői csapat munkájának megsegítése is több irányból valósul meg. Az összegzés során 29 személyt (nem tudtuk 25 főre redukálni) jelöltünk meg, akik hozzájárultak személyiségükkel, habitusukkal, tudásukkal a rendezvény arculatának, szakmai programjaik kialakításához, fejlesztéséhez.

A szervezők, így a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület vármegyei szervezete, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület pódiumra szólította az alábbi személyeket.

Az aktív szervezők a listában nem szerepelnek. A szervezők magukat nem kívánták kiemelni a közel 250 fős önkéntes szervezői gárdából!

Michl József

Tata Város polgármestere 2006 óta tölti be hivatalát és a kezdetektől fogva partnere, támogatója és védnöke a Tatai Vadlúd Sokadalomnak. A város összetett segítségével nélkülözhetetlen!

Mürkl Levente

Tata Város Önkormányzatánál 2008 óta városüzemeltetési és városfejlesztési munkakörökben betöltött pozíciójából adódóan évtizedek óta segíti lelkesen, megbízhatóan és önzetlenül a szervezőmunkát.

Molnár András

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezdetektől fogva a rendezvényhez nélkülözhetetlen bázist biztosítja, továbbá a vadludas webkamera műszaki berendezéseinek helyet ad. Továbbá a Tatai Szakasztechnika az Öreg-tó vízének őrzője! András szakasztechnika kezdetétől fogva kiemelt partnerünk!

Füri András

A kezdetektől a TVS mellett állt és áll. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság igazgatóhelyetteseként, majd 18 éven át igazgatójaként támogatta a Vadlúd Sokadalmat. A teljes Igazgatóság apparátusának köszönet a lelkes, megbízható, kreatív munkáért!

dr. Halmos Gergő

Évtizedek óta jelen van a TVS életében a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkatársként. Gyűjteményközpont vezetőként, majd igazgatóhelyettesként, lassan 2 évtizede pedig igazgatóként felügyeli a Vadlúd Sokadalmat.

A teljes MME főállású és önkéntes stábjának köszönet a számos területen nyújtott önzetlen segítségért! Előadások, túrák, teleszkópbokrok, a HANG, hogy csak kiemeljünk pár területet.

Bodnár Katalin

Kata dinamikus, impulzív személyiségével tudott beleállni a munkába! Nagy odaadással, mint az MME igazgatóhelyettese, korábban környezeti nevelője segítette a TVS szakmai programjainak felépítését és az arculat kialakítását másfél évtizeden át.

Schmidt András

Az egyik leghűségesebb „távoli” segítőnk. Volt körünkben versenyzőként, előadóként, szakmai szervezőként, Ramsari Bizottsági titkárként, illetve versenybíróként. 1 esemény kivételével mindig velünk volt.

Zombori Mihály

Misi fogja össze és irányítja a TVS műszaki csapatot. Ezen felül időt, energiát nem sajnál arra, hogy rendezvényünket jobbá, szebbé tegye. Az egyik legfontosabb kreatív emberünk! Nélküle kevesebbek lennénk!

Huzl Zoltán

Az egyik leglelkismeretesebb ember a csapatunkban. Megbízható, precíz és minden körülmények között a legjobb szolgáltatás biztosítására törekszik. Sokszor emberfeletti munkát végzett, hogy legyen elektromos áramunk a tóparton.

Luigics Gábor

Egy igazi jolly joker! Ha segíteni kell nem kell kétszer szólni neki. Bármikor, bármiben! Kapcsolatai végtelenek. Öröm, hogy ilyen emberek állnak mellettünk!

Bolla Adrienn

Adri a kezdetektől, a TVS kitalálásától 18 évig dolgozott önzetlenül a TVS sikeréért. Kreativitásával meghatározóan hozzájárult a program jelenlegi tematikájához. Nagy köszönet a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület minden szervezőjének, önkéntesének, amit a rendezvény sikeréért tesz!

Reznekai Rita (külföldön tartózkodik, de lélekben velünk van!) és Szontaghné Mosoni Dóra

A lányok! Nélkülük nem lett volna szintlépés. Hosszú éveken keresztül hatalmas lelkesedéssel, kreativitással, sok-sok „agyalással” épült fel az újkori TVS! Inspiráló volt velük együtt, egy közös ügyért dolgozni! A természetvédelem ügyéért! Lehetett rájuk számítani! Ha nem lettek volna, ki tudja hol is állnánk!

Drekszler Anna – Tatai TV

A Tatai TV a kezdetektől fogva a legfontosabb média partnere a rendezvénynek. A kollégák felkészültsége, tettekéssége példaértékű. A TV-vel több alkalommal dolgoztunk együtt helyi after movie film, illetve a 20 éves 5 részes összegző filmsorozat elkészítésében. Kollégák közül Drekszler Anna évek óta segíti az „Előadás sátor” programjait háziasszonyként, beszélgető partnerként.

Magyar Csaba

A 9 éve működő vadludas webkamera megalkotója. Az alapötletet fizikai valóságában Csaba hívta életre. Informatikus munkájával mai napig az üzemeltető. Az évtizedek alatt többször streameltek és forgattak a Filmdzsungel Stúdióval. Az első „after movie” kisfilmeket is ők alkották meg.

Zsoldos Árpád

Árpi bácsival indítottuk el 2007-be az esemény narrálását, amely az egyik legfontosabb, de egyik legmegterhelőbb programeleme mai napig a TVS-nek. Mai napig megtisztelő, hogy vele dolgozhattunk!

Orbán Zoltán

Először Árpi bácsival közösen, majd másfél évtizede önállóan narrálja a TVS-et, mindenki ORBIJA. Mély tisztelettel figyeljük, hallgatjuk lelkiismeretes, megbízható, szakmailag precíz munkáját. El nem tudjuk képzelni, miképpen lehet bírni a 9 órás stand up-ot...

Nagy László

Igazi háttérember, a nevét minden TVS önkéntes ismeri a lápi embernek! Az ócsai NAGY LACI!!!! Az ebéd, a vacsora az Ő és kollégáinak, barátainak munkáját dicséri évtizedek óta!

Csihar László és Klébert Antal

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat a közel teljes apparátusával rendszeresen jelen van a rendezvényen. Laci és Toncsi a leglelkesebbek közé tartozik. A vásárlás hajnali beléptetésével, előadásokkal, túravezetésekkel, pakolásokkal extra energiákkal is jelen vannak.

Rajtuk keresztül csak tisztelettel tudjuk megköszönni a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának önzetlen munkáját!

Kókay Szabolcs és Zsoldos Márton

Festőművész, természetillusztrátor barátaink nélkül nincs TVS. 25 év nem csak madarászként, hanem önálló standként vannak jelen a tóparton. Életképek és fotófalak őrzik munkájukat. Sok ezer emberhez hozták közelebb a festészetet.

Selmeczi-Kovács Ádám

SKÁ-t, most elsősorban, nem, mint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság igazgatóját szólítjuk a színpadra. A 25 év alatt talán minden eseményen jelen volt versenyzőként, természetvédelmi őrként, túravezetőként, teleszkópbokorban ténykedőként vagy előadóként. Az egyik leghűségesebb szereplője a TVS-nek!

Őszinte köszönet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság minden munkatársának, aki valaha is hozzátett a rendezvény működéséhez, fejlődéséhez!

Gál Szabolcs

A zalaegerszegi Gál Szabi a leghűségesebb madarász a TVS életében! 22 alkalommal vett részt a tatai madarászversenyben. Hozzá és csapattársaihoz kötődik a rekordszámú győzelem és a napi fajrekord!

Rajta keresztül is nagy köszönet minden terepmadarásznak, aki november végén sokszor Tatát választja hivatásának, hobbijának gyakorlásához. Ők a TVS arcai!

Gaidosch Tamás (Washingtonban dolgozik, nem tudott eljönni munkája miatt!)

2007 óta magánszemélyként arany fokozatú támogatója a TVS-nek! Talán ennél többet nem is kell mondanunk... Megtisztelő, hogy minden évben számíthatunk rá.

Gurmai Károly

2014 óta a Vincotech Kft. ügyvezető igazgatójaként arany fokozatú támogatója a TVS-nek! Minden évben a leggyorsabban visszajelző cégvezető. Örömeinkre szolgál korrektsége, kiemelt partnersége!

Topolcsik Melinda

2019 óta dolgozunk együtt a Bridgestone Tatabánya Termelő Kft.-vel. Az együttműködés a legösszetettebb a támogatói körünkben. Karitatív program, jeles nap, élőhelykezelés, hulladékgyűjtés, faültetés stb. vannak jelen a TVS aranyfokozatú támogatása mellett. Tisztelettel gondolunk minden támogatónk, partnerünk szerepvállalására! Köszönjük töretlen bizalmukat!

Gerard Gorman

A nemzetközi kapcsolat! Kezdetektől fogva velünk tart a „HARKÁL” ember. Vezetett harkálytúrái minden esetben élményszámba mennek. Igazi fanatikus! A tatai madarászverseny legrégebbi támogatója dedikált szakkönyveivel.

S. Takács Zsuzsanna

Zsuzsa maradt utoljára. Nem véletlenül. Partner, támogató, kommunikációs munkatárs, lektor, mérce és még sorolható! Így egyben... Minden egyes egyeztetés, beszélgetés építő, melyet vele folytatunk.

Meglátásaival, iránymutatásával az utolsó 8 évben komoly szintet lépett a 2001-ben meghatározott úton a rendezvény. A TVS mellett a Csendes Szilveszter Tata programunknak is fontos láncszeme.

A **madarászverseny** november 29-én szombaton 6 órától 18 óráig tartott Tata belterületén, a Ferencmajori-halastavakon és a Duna Almásfüzitő és Süttő közötti szakaszán. Autó

használata megengedett volt. Egész nap ideális körülményeket biztosított az időjárás a megfigyeléshez. Sikerült a nap folyamán több ritka fajt észlelni, például: északi bűvár, kis lilik, vörös ásólúd, hegyi réce, örvös bukó, ezüstsirály, heringsirály, zseze. 2025-ben a győztes csapat rekordszámú madárfajt, 103-at észlelt. 16 csapat versenyzett és összesen 119 madárfajt figyeltek meg. Az első hat helyezett 90 faj felett észlelt! Méltó madármegfigyelő versenyt zárhattak a résztvevők a jubileumi 25. eseményen.

A madarászverseny díjazottjai és versenyben helyezett csapatai az alábbiak szerint alakultak.

Különdíjak:

A Sokadalom legjobb faja különdíjat Nemes Márk nyerte az északi bűvár találásáért.

A Legjobb fiatal csapat díjat a Tatánjárás csapata nyerte.

A felnőtt madarászverseny végeredménye:

1. Ron añejo Ninja Team: Hegedűs Dániel, Mészáros József, Cser Szilárd 103/5
2. Nyúlfarknyi Leccsókolbász: Nyúl Mihály, Tölgyesi Csaba, Barkóczi András 96/3
3. Domoki-Fodor Terra Squad: Domoki Ferenc, Fodor András 94/12
4. Benji angyalai kettő: Horváth Levente, Gyukics Gellén, Filléres Viktor 93/8
5. Kistaki solo: Takács Ádám 92/5
6. Tatánjárás: Bozsaky Bonifác Felhő, Kaposvári Marcell, Bognár Előd Szabolcs 91/4
7. Egy újabb kerék: Koleszár Sándor, Vassné Tóth Brigitta, Vass Roland 87/3
8. Vigyázz, kész, nézz!!!: Bajor Zoltán, Bajor Eszter, Bajor Kata 81/3
9. Meglett a fácán: dr. Kóta András, Eredics Péter, Eredics Bálint Koppány 79/5
10. Két pasi meg egy kicsi: Makrai Gergely, Pinczés Gergely, Laczkó Szabolcs 77/3
11. Orimolarg strsomar: Nemes Márk, Szabó Dániel, Fenyvesi Ernő 76/3
12. Bogári Füttyhuszárok: Kalóné Katona Eszter, Kaló Balázs, Kaló Péter 71/1
13. Jómadarak: Gazdig Cseperke, Borsos Boglárka, Zsidi Kincső 70/8
14. Pharadicsom madár: Róth Máté István, Gyulai Lili, Demeter Éva 68/1
15. Találd ki!: Tóth Ábel János, Tripó Sándor Tamás 67/0
16. Habakoku: Dr. Hadarics Tibor, Balaskó Zsolt, Dr. Kozma Judit 51/0

A jutalmazásban résztvevők: Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Kókay Szabolcs, Nagy Gyula, Zsoldos Márton, Gerard Gorman, Szöllősi Pincészet, Agrárminisztérium, Hermann Ottó Intézet, Büki József, BIRDO Az év madárfotósa pályázat

Örömmel tölt el bennünket a Tatai Vadlúd Sokadalom támogatói, partneri köre. Nélkülük nem lenne rendezvény! Köszönjük támogatásukat!

A rendezvény kommunikációja az alábbi média felületeken zajlott:

Webkamera közvetítés

- November 10-én helyeztük ki és üzemeltük be a Tatai Öreg-tó medrében.

Televíziós csatornák

- MTVA, Tatai TV, Duna TV

Rádiók

- Forrás Rádió, Info Rádió, Kossuth Rádió, Civil Rádió

Online felület

- Tervezett online tartalmak a Tatai Vadlúd Sokadalom felületen: tippverseny, fotelmadarász verseny, kisfilmek, híradások stb.
- Élő Facebook bejelentkezések a Tatai Vadlúd Sokadalom felületen.
- KEMINFO, KEMMA online, Visit Hungary, turistamagazin.hu, Agrárszektor, Regio Regia Közép-Dunántúli Magazin, Zöldhang.hu, greenfo.hu, welovebudapest.hu, programturizmus.hu

Újságok

- 24Óra, Kisalföld, Blikk közélet, Veszprém megyei Napló

Folyamatosan népszerűsítettük rendezvényünket a közösségi oldalakon. Híreinket partnereink átvették és megosztották. A rendezvény ideje alatt az Öreg-tavi madármozgalmat webkamerán nézhető volt, amely a vadludsokadalom.hu oldalon van beágyazva. Az első adatok alapján a kamera beüzemelése óta, több mint 67.000 ezren követték élőben a tatai vadludak mindennapi életét. A 25. Tatai Vadlúd Sokadalom sikeréért – ötletelés, tervezés, szervezés, előkészítés, lebonyolítás és bontás – **226** önkéntesünk, aktivistánk dolgozott. A

rendezvény közösségformáló erejét jelzi, hogy idén is csatlakoztak új önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos fiatalok hozzánk, szervezőkhöz.

A megújult arculatával, az egész nap szinkrontolmácsolt és streamelt előadásaival, a Lúd FM rádióval, Máté Bencével, a Ramsari Városok előadásaival, a jubileumi köszöntéssel, a közösségi médiás kiemelt megjelenéseivel, kommunikációjával, a színes szakmai és családi programjaival, ismeretterjesztésével, a 10 Nemzeti Park Igazgatóság és 2 Natúrpark megjelenésével, a megannyi szakmai kiállítóval, a vásározókkal és a szervezők kisugárzásával a 2025. évi Tatai Vadlúd Sokadalom volt a legsikeresebb a rendezvény történetében!

Ugyanakkor a fesztiváli hangulatot továbbra is a madarak, a vadludak biztosítják, mi, emberek csak vendégek vagyunk!

16. Ramsari Városok Világkonferenciája

Nagy sikerrel ért véget a 3 napos Ramsari Városok Polgármestereinek 4. Kerekasztal Találkozója. Egyesületünk 2 tagja, Csonka Péter és dr. Musicz László aktív tagja volt a szervezőbizottság közel másfél éves munkájának.

2019. őszén Dél-Koreában, Suncheonban rendezték a Ramsari Városok Polgármestereinek 1. Kerekasztal Találkozóját, melyen a kelet-ázsiai jó gyakorlatok kerültek középpontba. Az eseményen a résztvevők megszavazták, hogy a következő találkozót Európában, Amiensben fogják tartani. A koronavírus-járvány miatt hosszabb szünet következett, a Ramsari Városok Szövetsége 2022. október 28-án egy online egyeztetést tartott, melyen Tata Város Önkormányzata is részt vett. 2023. június 8. és 10. között került sor a delegációk második nemzetközi szakmai találkozójára Amiensben, ahol a konferencia tapasztalatai alapján Tatának ítélték oda a 2025-ös esemény megrendezésének lehetőségét. Tavaly októberben Kínában, Dongyingben tartották a harmadik találkozót, amely elsősorban a különféle csoportok közötti együttműködési lehetőségek feltárásával foglalkozott.

A tatai szakmai egyeztetésen az alábbi városok vettek részt:

- Tata (Magyarország) – Michl József és Schmidt András
- Mechelen (Belgium) – Lander Wantens
- Valdivia (Chile) – Camila Marques és Leyla Vasquez
- Dongying (Kína) – Liang Runsheng és Wang Chen
- Harbin (Kína) – Feng Xin és Kai Li
- Hefei (Kína) – Xie Haitao és Gu Yong
- Liangping (Kína) – Liu Wenyang és Tang Hong
- Nanchang (Kína) – Jiang Xinhong és Zhong Yulan
- Yinchuan (Kína) – Jiang Minhan és Wang Jiangang
- Varzaneh (Irán) – Hamed Akhgar
- Niigata (Japán) – Nakahara Yaichi és Williams Alyssa Marie
- Changnyeong (Dél-Korea) – Lee Jae-yong és Kim Cheon-il
- Gochang (Dél-Korea) – Shim Deokseob és Jung Youngjin
- Jeju (Dél-Korea) – Kim Sung-soo és Heo Ha-ui
- Mungyeong (Dél-Korea) – Shin Hyun-kook és Ryu Hyun-wook
- Seogwipo (Dél-Korea) – Kang Myeong-gyun és Jin Jeong-lim
- Újvidék (Szerbia) – Vanja Petkovic és Jelena Moravski
- Geneva (Svájc) – Sepideh Nayemi és Gottlieb Dandliker
- Sri Songkhram (Thaiföld) – Bunthida Plengsaeng.

A polgármesteri kerekasztal találkozón a tavalyi, kínai esemény házigazdája, Dongying képviseletében Liang Runsheng alpolgármester számolt be az elmúlt időszak eredményeiről, majd a Wetland City Network új elnökévé választották városunkat. Ezzel kapcsolatban Michl József polgármester az ülésen elmondta: – Tata nevében köszönöm a bizalmat és a támogatást, amelyet a hálózat tagjai irántunk tanúsítottak. Örömmel vállaljuk ezt az új szerepet, és mindent megteszünk annak érdekében, hogy méltó elnökei legyünk a Wetland City Network-nek.

Az ülés napirendjei között szerepelt a hálózat titkárságának tájékoztatója a mögöttünk álló időszokról, a házigazda város kiválasztására vonatkozó irányelvek tervezetének jóváhagyása, valamint a Ramsari Városokkal kapcsolatos aktuális hírek, információk.

A tatai egyeztetésen a résztvevők döntöttek arról is, hogy a Ramsari Városok Polgármestereinek 2027-ben esedékes, 6. Kerekasztal Találkozóját a chilei Valdivia városában, majd azt követően a 7. találkozót 2028-ban Mechelenben, Belgiumban fogják megrendezni. Jövőre a találkozóhoz Japán, Niigata városa ad majd otthont.

17. Csendes Szilveszter Tata

Az SZVTE aktív szerepet vállalt civilekkel, érintett hatóságokkal, önkormányzattal közös munkában, melynek célja a tatai tűzijátékok természetvédelmi célú korlátozásáról szóló helyi rendelet betartatása.

Magyarországon első városként Tata 2018-ban helyi rendeletet alkotott, amelyben a tűzijátékok használatát természetvédelmi célból - az Öreg-tavon áttelelő védett vízimadár-állomány megóvása érdekében - szabályozza. Az intézkedés lényegében Tata külterületére korlátozza a szilveszterkor amúgy engedélyhez nem kötött lakossági tűzijátékok használatát. A tűzijáték-rendelet betartása nem csupán a különleges helyi természeti kincs megóvásáért küzdő természetvédőknek fontos. A védett és fokozottan védett fajok egyedei pihenőhelyének oltalmazása a városnak a természetvédelmi törvényből fakadó kötelezettsége. Ez a különleges adottság egyben jelentős turisztikai vonzerőt jelent a településnek.

A munka szervezésére 2025-ben is Zöld Kerekasztal fórum szerveződött az érintettek bevonásával. Részletes munkaterv mellett egész évben zajlott a kooperáció és szervező, előkészítő munka. Minden nehézség ellenére eredményes volt a Csendes Szilveszter, mivel mind a vadludaknak, mind a teljes vízimadár közösségnek a 94%-a kitartott Tatán! 2025. december 31-én reggel 9700 vadlúd húzott ki a tóról, majd este ennyien tértek vissza. Az éjszaka nyugodtan telt, de az éjfél körüli időszak próbára tette a madarak hűségét. A település több pontján, sőt még a tómederben is voltak, akik tűzijátékozással köszöntötték az újévet! A zavarás miatt az addig nyugodt vízimadártömeg felriadt és hosszú percekig kavargottak a tó fölött, illetve több csapat el is repült.

2026. január 1-én 9100 vadlúd ébredt a tavon. Az előző napi réce és kárókatona állomány 900 példányról 1075 példányra nőtt, a sirályok mennyisége 4000 példányról 3500-ra csökkent. Összegezve, a 2. legjobb Csendes Szilvesztert tudhatjuk magunk mögött!

Éjszaka a rendelet betartatásában és a lakosság tájékoztatásában részt vettek:

Magyar Madártani Egyesület Komárom-Esztergom Vármegyei Helyi Csoport és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület tagjai, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat és polgári természetőrei, Tatai Rendőrkapitányság, Tata Város Önkormányzatának Közterület-felügyelete, Tatai Önkéntes Bünmegelőző Polgárőr Egyesület és önkéntes természetbarátok.

Harmadik alkalommal hívtuk közös sétára azokat, akik csendesebb módját választották az óév búcsúztatására. A résztvevőknek Csonka Péter szakvezető gondoskodott arról, hogy érdekes információkkal gazdagodjanak a vadludakról és a tavon telelő más vízimadarakról. Útközben, a Malom és Kacsánál pogácsával, míg a Lovarda előtti területen pezsgős koccintással kínáltuk a résztvevőket. A programra 53-an látogattak ki. Többen az időjárás miatt le kellett, hogy mondják a részvételt.

Köszönjük mindenkinek, aki a Csendes Szilveszter ügye mellé állt, segítette a munkát akár az éjszakai járőrözéssel, akár azzal a döntésével, hogy csendesen köszöntötte az új évet!

18. Sérült állatok mentése

414 eset, 10832 mentett egyed 2025-ben.

Májusban kettő alkalommal kellett ebihalakat menteni kerti medencéből. 16 esetben szállítottuk a madarakat a Fővárosi Állatkertbe.

Főleg a Tatabánya-Tata-Komárom-Almásfűzitő vonalon kaptuk a bejelentéseket, de ezen felül közel 3 tucatnyi településen kellett megjelennünk.

A jellemző problémahelyzetek: áramütés, elütés, legyengült, röpképtelen egyedek stb.

19. Nagy aggófű élőhelykezelés

A 2024. évi történelmi eseményt hozott és szerencsére 2025-ben is folytatódott. Kaszálás, rendsodrás, bálázás, lehordás. Szeptember végén a terület szomszédságában húzódó Csever-árok keresztmetszetében fenékküszöböt építettünk, hogy a gyepterület vízellátásán segítsünk. Alkalmoszerűen a beárasztás működik.

Beérett a közel 10 éves tervezés, szervezés, kapcsolatépítés-partnerség, együttműködés, következetes munkavégzés, bemutatás, értéktérítés és mentés gyümölcse...

2025. július 16-án került sor a tatai nagy aggófű állomány felmérésére. 2092 fő fokozottan védett nagy aggófűvet mértünk fel és ebből 560 volt a virágzó fő. A terület nagy részén a sűrű és magas növényzet miatt a vegetatív töveket nehéz volt megtalálni. A tenyészidő sem volt a legalkalmasabb a faj számára, alacsony növések voltak.

Az élőhelykezelési projekt keretén belül 2025-ben az alábbi munkákat valósítottuk meg:

- Információs táblák cseréje és tartószerkezet festése: március 6.
- Szemétszedés: 2025. május 4.
- Kézi kaszálás, széna lehordás: 2025. május 23.
- Egyeztetés legeltetés és kaszálás tárgykörben: folyamatos
- Gépi kaszálás: 2025.szeptember 17. (teljes terület)
- Szárazzás a „lapos” részen: 2025.09.23.
- Rendsodrás, bálázás és szénalehordás a kaszálással érintett területről: 2025. szeptember 10.
- Som és aranyvessző kikaszálása 2025. május 22.
- Állomány monitoring (2025. július 16.): 2092 fő fokozottan védett nagy aggófű! 560 virágzó fő.
- Fenékküszöb építése: szeptember 23.
- Bálványfa ecsetelése: 2025. augusztus 21., 29.
- Idegenhonos fajok írtása: október 18.
- Önkéntesnap: október 18.
- Kézi magszórás: nem volt
- Sajtóhír: nem volt

Akik nélkül nem jutottunk volna el idáig: Tata Város Önkormányzata, Vérteserdő Zrt. Gerecsei Erdészete, Bridgestone Tatabánya Termelő Kft., Kindler Norbert, Nagy Gábor, Tóth Viktor, Csapó Csaba, Pintér Zsolt, Rixa-Terra Kft. és még jó páran!

20. Magyarföldi husáng élőhelykezelés

A fokozottan védett lábatlani Nagy-Pisznice hegyen a magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) termőhelyén az alábbi monitoring munkára került sor. Élőhelykezelést a DINPI-vel közösen szeptemberben végeztünk az Endemikus Life+ pályázat keretén belül létesítendő vadvédelmi kerítések előkészítése és az indokolt cserjeirtások okán.

A munkát a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Gerecsei Természetvédelmi Tájéegységével közösen végeztük.

Összesen

435 virágzó fő

419 vegetatív fő

21. Ürge élőhelykezelés és monitoring

Munkaterületünkön a legnagyobb ürge populáció kialakításában tevékeny részt vállaltunk 2010-ben. Előkészítés, befogás, telepítés, őrzés, etetés, majd a későbbiekben a védelmi munkákban, élőhelykezelésekben (cserjeirtás megszervezése, idegenhonosok visszaszorítása, szemétszedések stb.) és a monitoring munkában. 2025-ben április végén került sor az aktív ürgelyukak felmérésére.

Ennek eredményével látjuk, hogy az élőhelykezelések: legeltetés, kaszálás jó irányba mutat-e. 4969 aktív lyukat rögzítettünk GPS készülékkel a sávós felmérés során. Szeptemberben további 165 db aktív lyukat számláltunk. Ezek alapján közel 2.000 öreg egyedre becsülhető az állomány. A munka 5 terepnapon zajlott.

22. Kis területű élőhelykezelések

Érintett terület: ex lege láprét, helyi jelentőségű természeti terület, Natura 2000 hálózat
A program során a tatabányai Szigotya-láprét, a védett illatos hagyma és a fokozottan védett Janka-sallangvirág növényfajok termőhelyén kisterületű élőhelykezelés valósult meg. A beavatkozásokat kézi eszközökkel volt mód és lehetőség elvégezni.

Egyesületünk (SZVTE) a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal és Tata Város Önkormányzatával összefogva, elvégezte tavasszal és ősszel a tatai Fényes-fürdő területén található ex lege láprét maradvány cserjeirtását és kaszálást. Gondoskodtak a kaszálék összegyűjtéséről és eltávolításáról. A kezelésekkal esélyt kapott az unikális gyepragmentum újraéledése.

Szeptember elején az SZVTE-DINPI a Gerecsében kettő sallangvirág termőhelyen gyenge erejű cserjeirtást valósított meg. Ezeken a területeken a gyepek kezdenek záródni, cserjésedni, így azok visszaszorítása indokoltá vált. A növényfaj megőrzésében a Gerecsének nagy jelentősége van, hiszen a faj legjelentősebb állományai itt találhatók hazánkban.

23. Tematikus bemutatóhely, madárvédelmi berendezések fenntartása

Egyesületünk 4 helyszínen (Tata, nagy aggófű; Neszmély, Gombáspuszta; Tardos, Gorbahágó; Naszály, Ferencmajori Madárvárta) tart fenn tematikus bemutatóhelyet, illetve 5 ponton információs táblát gondoz. A fenntartás kiterjed a karbantartásra és szemétszedésre is.

Egyesületünk partnereivel közösen több helyszínen tart fenn madárvédelmi berendezéseket.

Tatán az Angolparkban, Ácson az Ácsi-erdőben, a Ferencmajori Madárvártán, Komárom Város területén, a Mylan Viatrix Kft. területén, illetve a MOL almásfűzitői telephelyén.

Takarítás, karbantartás, ellenőrzés és gyűrzés tartozik feladataink körébe. Az ellenőrzéseket meghirdetve, környezeti érzékenyítéshez csatolva végezzük.

Egy új helyszínen, a bajnai Sándor-Metternich-kastély parkjában létesítettünk madárodú telepet, 35 db madárvédelmi eszköz került kihelyezésre tavasszal.

Károkozások

Ismeretlen tettesek 1 db információs táblát semmisítettek meg az elmúlt évben Tatán.

24. Idegenhonos teknősfajok befogása

Nem tehetnek róla, hogy eredeti élőhelyükön befogták őket, vagy már eleve egy teknősfarmon születtek, majd a kereskedelem révén hazánkba érkeztek. Itthon megvásárolták és új otthonba kerültek, ahol egy idő után unalmassá váltak és kidobták őket. Olyan vízben találták magukat, ahol egy őshonos teknősfaj is előfordul, de a túlélés érdekében küzdeniük kell az életben maradásért, ha máshogy nem megy, hát ki kell szorítani azt onnan. Arról sem tudnak, hogy milyen betegségeket hordoznak, mely bennük csak lappang, de másokat megfertőzve azok pusztulását okozhatja.

Miért van ez? A háziállat kereskedelem – így a teknősöké is – nagy üzlet. Sokan szeretnének valami „természetet” csempészni az otthonukba. Erre komoly üzletág épül.

Millió nagyságrendben és széles választékban kínálják a színes, érdekes, aranyos és akkor még többnyire kis termetű állatokat. Haza véve azonban – különösen a jó minőségű és nagy mennyiségű tápnak köszönhetően – gyorsan növekednek és hamarosan túl kicsi lesz eddigi otthonuk. Megfelelő tartásukhoz szükséges berendezések (akvárium, fénycsövek, stb.) ára így már jóval százezer feletti összegbe kerül, ráadásul addigra „kiderül”, hogy takarítani is kell utána, meg már nem is érdekes annyira. Az emberek többsége jó ötletnek tartja, hogy megunt állatát ilyenkor kiviszi a közeli tóba és beleengedi, hogy „itt majd biztosan jó lesz neki”. Ekkor azonban versengés alakul ki a hazánkban őshonos, védett mocsári teknős és az idegen jövevények között, melyből rendszerint az agresszívabb fellépésű utóbbiak kerülnek ki győztesen. Ráadásul hordozhatnak olyan betegségeket is, melyekre ők már immunisak, viszont a mocsári teknős elpusztul tőle.

Egyetlen őshonos hazai teknősfajunk védelmének érdekében ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesülettel, a Magyar

Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel, valamint lelkes önkéntesekkel együttműködve megpróbálják kifogni a tatabányai Csónakázó-tóból az ott elszaporodott idegenhonos teknőseket. Az elmúlt egy hétben számos teknőst sikerült befogni. Külön érdekesség, hogy az elterjedt vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős – és ezek melanisztikus (sötét) változata – mellett számos más faj is előkerült. Többségük Észak-Amerikából származik: hieroglifás teknős, mississippi tarajosteknős, Nelson-ékszerteknős. A kínai csíkosteknős természetes elterjedési területe egy keskeny, tengerparthoz közeli sávban Sanghajtól Vietnám középső részéig ér. Mivel állománya az utóbbi évtizedekben az intenzív gyűjtés (kereskedelem és „konyha”), valamint élőhelyeinek gyors eltűnése miatt drasztikusan csökkent, a kipusztulással veszélyeztetett fajok közé sorolják!

Mit tegyünk a megunt teknőssel? Próbáljuk meg elajándékozni olyan gazdának, aki megfelelően tudja tartani, vagy kérdezzük meg a kereskedőt, hogy visszaveszi-e, vagy vigyük el az állatkertbe. A legjobb persze az lenne, ha már vásárlás előtt felelősen átgondolnánk, hogy milyen kötelezettségeket jelent egy ilyen hosszú életű (30-40 év!) állatnak a tartása...

Április 1-től közel 3 hónapon át zajló akció alatt 10 példány őshonos mocsári teknős példányai mellett 34 példány, 13 fajhoz tartozó idegenhonos teknőst gyűjtöttek be a csapdák. A munka tatabányai önkéntesek bevonásával a tatabányai Csónakázó-tóba kihelyezett teknős csapdák ellenőrzése folyt.

Az idegenhonos állatokat a Fővárosi Állatkertbe szállítottuk.

Részletes eredmények:

sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta scripta*) 7 pld.

vörösfülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans*) 23 pld.

hieroglifás ékszerteknős (*Pseudemys concinna*) 3 pld.

Mississippi-tarajosteknős (*Gratemys pseudogeographica kohni*) 2 pld.

kínai háromlú teknős (*Mauremys reevesii*) 1 pld.

kínai csíkosteknős (*Mauremys sinensis*) 1 pld.

kínai lágyhéjú teknős (*Pelodiscus sinensis*) 1 pld.

közönséges tarajosteknős (*Gratemys pseudogeographica*) 1 pld.

Ouachitai tarajosteknős (*Gratemys ouachitensis*) 1 pld.

Szigeti teknős (*Pseudemys peninsularis*) 1 pld.

sárgafülű x vörösfülű ékszerteknős hibrid 2 pld.

egyéb *Pseudemys* fajok (*nelsoni*, *peninsularis*, stb) 1 pld.

A teknősök mellett több száz/ezer példány, nem őshonos halfajt (törpeharcsa, naphal) is sikerült "kihalászni".

A csapdák ellenőrzése alkalmával több száz érdeklődő embernek tartottunk néhány perces tájékoztatót a munka okáról és céljáról.

A természetvédelmi akcióban a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, a Magyar Madártani Egyesület, Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Fővárosi Állat- és Növénykert, valamint lelkes önkéntesek dolgoztak közösen!

V. Egyéb program, megjelenés

Által-ér Völgy Természeti és Kulturális Örökségéért Díj

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület 17 éves tevékenységét, – és természetesen ezáltal 2 kiemelt partnerének (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom Vármegyei Helyi Csoport és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) munkáját is – tegnap elismerték. Megtisztelő volt a díjat átvenni! Május 23-án délelőtt Tatán a Magyar Házban rendezte tisztújító közgyűlését az Által-ér Vízügyi Helyreállítási és Fejlesztési Szövetség. A szervezet korábban létrehozta az Által-ér Völgy Természeti és Kulturális Örökségéért Díjat, a térség környezet- és természetvédelméért, környezetkultúrájáért kimagasló tevékenységet végzők elismerésére. Az Által-ér Szövetség elnökségének 2025.04.24-ei döntése alapján idén a díjat átvehette:

Takács Zsuzsa, az Által-ér Szövetség Felügyelő Bizottságának tagja, 2015 óta elnöke,

és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, az Által-ér völgyben és a Gerecse Natúrparkban 2008 óta megvalósított természetvédelmi programjaiért, köztük kiemelten a Tatai Vadlúd Sokadalom szervezéséért.

Köszönjük partnereink és támogatóink töretlen bizalmát!

Vadludas webkamera működése

Bő 2 hónapos szolgálat után 26.január 21-én lebontásra került a vadlúd megfigyelő webkamera rendszer.

A 2025/26-ös szezon rengeteg nagyszerű pillanatot hozott a kamera nézőinek és az üzemeltető szakmai stábnak egyaránt. Sok hasznos információval gyarapodtunk a tó élővilágával kapcsolatban.

Többször megfigyelhető volt vörösnyakú lúd, kis lilik, rétisas, ezüstsirály, heringsirály és különböző récefajok. Egy esetben sikerült egy jeladóval ellátott nagy liliket dokumentálni. Színes gyűrűs madarak közül viharsirály és dankasirály került a kamera látómezejébe.

10 országból, összesen 28700 látogató kereste fel az online közvetítést!

Az Egyesült Királyságból, Szlovákiából, Ausztriából, Romániából, Csehországból, Franciaországból és Németországból is figyelték az Öreg-tó medrében történő eseményeket. Köszönjük mindenkinek, akik figyelemmel kísérték a tatai vadludakat az online téren keresztül „is”!

Köszönjük a Filmdzsungel Stúdió partnerségét. Köszönjük, hogy segítették, koordinálták a kamera kihelyezését, bontását és annak működtetését!

Önkéntes napok

Április 10-én kezdetét vette karitatív programjaink sora. A Bridgestone Tatabánya Termelő Kft. nagyon aktív és lelkes csapatával 2 helyszínen tevékenykedtünk. Tatán a Csever-árok menti kiszáradó lápréten kézi kaszálás során visszamaradó kaszálékot hordtuk le, illetve szedtük össze az újra termelődő szemetet. A másik helyszín a naszályi Ferencmajori Madárvárta volt. Itt az 1 évvel ezelőtt épített bekötő utunkat és hidat kellett karbantartani.

A Veolia Hungary Kft. 16 fő munkatársával a naszályi Ferencmajori Madárvártán karbantartási munkát végeztünk karitatív program keretében június 5-én. A nap folyamán lefestettük az összes padunkat, asztalunkat, információs tábla tartókat, a kamrát, több épület kültéri elemeit. Helyreállítottuk a tereplépcsőket és a bevezető utat javítottuk. Kigazoltuk a csemeték környékét, a parkolót és bevezető út mellékét kaszáltuk, míg legallyasztuk a hálóállások bokrosait. A csapat nagy lelkesedéssel dolgozott egész nap. Példamutató volt részükről az igényesség és a proaktivitás.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, Tata Város Önkormányzata, a Vértesserdő Zrt. és az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Tatai Szakasztechnika a napokban összetett élőhelyfejlesztési munkát hajtott végre a tatai nagy aggófű termőhelyének élőhelykezelésében. Amíg augusztus elején a bálványfák intenzív terjedése elleni védekezés volt a főszerep, addig szeptember közepén a teljes terület lekaszálására került sor, majd a hónap végén 2 hónap előkészítő munka után a termőhely vízellátásának a megsegítését valósította meg 20 önkéntes. A munkában részt vállaltak a Veolia Hungary Kft. munkatársai. A Vízügyi szakemberek irányításával, helyben lévő alapanyagok felhasználásával, fenékküszöböt – gátat – épített a lelkes társaság a Csever-árok keresztasztervényében. A beavatkozás célja, hogy a fokozottan védett növényt őrző gyeper regenerációjához feltétlenül szükséges talajvízszintet emeljünk meg a kisléptékű vízkiléptetéssel. Várjuk, hogy a beavatkozás sikeres legyen és tavasszal a gyeper szépen sarjadjon. A fokozottan védett nagy aggófű pedig gyarapodjon és a terjedjen a közel 3 hektáros speciálisan kezelt kiszáradó lápréten.

Október 18-án az ICF Tech Hungary 19 fős csapata Tatán, a fokozottan védett nagy aggófű termőhelyén dolgozott. A csapat egyik felének a nyári bálványfa-mentesítés utómunkálatainak elvégzése volt a feladata: fakivágás, darabolás, kupacolás. A másik brigád a "lapos" részen a szárazzás utáni széna begyűjtését, lehordását végezte el.

Mylan-Viatris Családi nap

Támogatónkkal, a Mylan-Viatris Kft-vel 2024-ben a cég területén, Komáromban, míg 2025. június 21-én már a naszályi Ferencmajori Madárvártán tartottuk természetvédelmi családi napot. A tartalmas programon 77-en vettek részt! A családok programját „pókháló” programba szerveztük. A madárgyűrzés, madármegfigyelés állomásponthoz mellett játékosan megismerkedhettek a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság természeti értékeivel, kapcsolódó természetvédelmi problémáival és az elért eredményekkel. A játékos verseny eredményhirdetése után a 19 csapat tagjai üres kézzel nem mentek haza. Mindenki gazdag ajándécsomagot kapott.

IKSZ Nap, Tata

3 szervezetet (Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület) és a szervezetek 2 nagy programját (Tatai Vadlúd Sokadalom, Csendes Szilveszter) képviseltük 2025.10.16-án a tatai Güntner Arénában rendezett IKSZ börzén. Célunk a fiatalok személyes megszólítása és természetvédelmi önkéntes munkára buzdítása volt. Több száz tatai és tatabányai diák látogatta meg standunkat. Gyűjtöttünk több, mint 50-en lelkes fiataalt. Reménykedünk, hogy a fiatalok többségével programjaink során is találkozunk!

Természet Kincsei

Október 11-én a napunkat az Agostyáni Arborétumban 13. alkalommal megrendezett Természet kincsei rendezvényen töltöttük. Természetvédelmi stand, foglalkoztató játékok és megannyi beszélgetés. Klassz helyszín, sok jó ember és találkozás. Nagyon is érdemes volt újra ott lenni. Hangunk nem sok maradt!

Bakonyalja felmérés

Április 11-13. között a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Gerecsei Tájegységének apparátusa, illetve az MME Komárom-Esztergom Vármegyei és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület önkénteseinek/madarászainak útja immár negyedik alkalommal vezetett a vármegye kevésbé ismert, feltárt térségébe. Az időjárás most sem volt minden nap tökéletes, jobbra a viharos, orkán erejű szél nehezítette pénteken és vasárnap a munkánkat. Szombaton viszont ideális körülmények voltak. A 3 napos akció során Bokod, Császárszék, Kocs és Pusztavám község kültereit jártuk be. A munkában 17-en vettek részt. A cél megegyező volt az elmúlt évekkel: védett, fokozottan védett természeti értékek felmérése, azon belül fekete gólya és rétisas fészkelőhelyek keresése. A felmérés során minden nap 3 csapatban végeztünk terepbejárást, azaz "fészkeztünk". Több száz biotikai adatot rögzítettünk. A legfontosabb találasok: 1 új fekete gólya aktív fészke. A felmérések mellett ellenőriztük a ismert vándorsólyom, rétisas és fekete gólya párok fészkeit. A terepbejárás során rögzítettük az erdők általános állapotát és kiemelt figyelmet fordítottunk az erdei életközösségek jelzőfajaira, a harkályokra. Észleltünk néhány pár fekete harkályt, nagy, közép és kis fakopáncsot, hamvas és zöld küllőt, továbbá nyaktekercset. Az "egyéb" Védett fajok között jegyeztünk fel orchideákat, magyar zergevirágot és nagy fenyves díszbogarát.

TeSzedd hulladékgyűjtési akció

A folyamatos hétfégi elfoglaltságok miatt idén tavasszal nem terveztünk hulladékgyűjtési akciót, de az élet másképpen hozta.... Április első hetében három helyszínen, Baj, Dunaalmás és Nyergesújfalu területén szedtünk össze jó pár zsák szemetet, közel 500 kg mennyiségben.

Kitakarítottuk, összeszedtük a szemetet:

- Nyergesújfalu, pusztamaróti út mentén
- Dunaalmás, Kőpíte túrakörök tanösvényen
- Baj, MH gyakorlóterén

A munkát 14 fő végezte

VI. Gazdálkodási adatok

2025. évi egyszerűsített éves beszámoló alapján tevékenységünk **2 824 E forintos nyereséget** mutat. Saját tőkénk 2025. év végén 33 606 E Ft volt. Az egyesület vagyona pénzeszközökben (3 616 E Ft + 26 253 E Ft értékpapírban), és tárgyi eszközökben (nettó érték: 2 789 E Ft) testesül meg.

Az Alapszabály értelmében az egyesület mindenkor bevételéből 3 %-ot el kell különíteni, amelyet elsősorban pályázati önerő bemutatásához használhat fel. Felhasználásához az elnökség jóváhagyása szükséges. A 2009-2024-es években ebből 4 706 460 Ft tartalék gyűlt össze, amelyből még felhasználás nem történt. 2025-ben befolyó bevételeink (az adó 1%-a nélkül számítva) 21 712 E Ft-ot tettek ki, amellyel a tartalék összege újabb 651 360 Ft-tal növekedett, ezzel az **elkülöníthető pénzeszköz év végén összesen 5 357 820 Ft.** Az elkülönített pénzeszköz az egyesület bankszámláján és pénztárában rendelkezésre áll.

A **személyi jövedelemadó 1 %-ából** 2025-ben 533 641 Ft-ot kaptunk. Az összeg felhasználásáról az elnökség még nem döntött.

A gazdálkodás egyéb adatait a „Közhasznú egyszerűsített éves beszámoló” és a „Közhasznúsági jelentés” tartalmazza, amelyet a www.szazvolgy.hu honlapon teszünk közzé.

Baj, 2026. március 11.

SZÁZ VÖLGY
TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET
Székhely: 2836 Baj, Dózsa Gy. u. 3.
Adószám: 18617601-1-11
1.

Péntes László
elnök